

BUDHISMUS

- nejstarší sněto ve' mátr. = neklade žádnou podmínku přijetí, otevřenost všem, bez rozdílu^o sociálního, barvy pleti, ...
- má skutečného (známého) zakladatele: BUDHU
- v počátku nerytuzuje žádnou zvlášť náboženskou - na počátku se jedná spíše o národ "jáť přežít tento život" a co rybněve dosaženou osvicem
- zrod na území Nepálu (severní Indie)
- zakladatel si nepřál aby jeho učení bylo zapisováno, klade velký důraz na samostatnou práci (musíš se něco naučit)

Legenda o Budhovi

- několik verzí (základní údaje stejné), zapsány až po jeho smrti
- měl občanské jméno, pocházel z kmězeckého rodu (GAUTAMA) (SIDDHARTHA) z kmene "ŠAKJA" → celé jméno tedy zní:

SIDDHARTHA GAUTAMA ŠAKJA

- kmězecký GAUTAMA se nazývá ...
- jeho rodiče se dlouho nemohli dočkat potomka, nechali vytknout město: 1) světlý panovník (zeptali se městeč) 2) náboženský vůdce
- aby byl panovníkem, neměl ho otec nechatokusit slast pravého života → celý život byl optimálně vytvořen
- neměl o skutečném životě nic, myslel si že všeho je dostatek, že je čas na zábavu (takto až do 29 let)
- shodou okolností se jednalo dne dostane mimo kmězecký polek mimo připravené místo, cestu → vidí skutečný lidský život

□ na cestě absolovně 4 různá setkání

a) žebrotk - starý, zeslelý mužem

b) malomocný

c) konečnost lidského života - pohřbení průrod

d) opoddl stal zvláštní člověk, vše co Siddhartha viděl tak, ale
neděsil se (byl to hinduistický mnich - pouťník)

→ melni to na něj započsobil, celý začítel si velmi dobř zapamatoval

□ vtač se jako zceka jiný člověk - Bnepokojený muž, přestával
komunikovat, uzavřel se do samoty → trápi se nad
otázko, která plyne z jeho setkání (lidový život je
plný n lypení, strasti, ...) : co je přičinou lid. trápení?

- hledá na toto odpověď, v palači se mu to nedaru -
stále myslí na hind. mnicha (asketu)

- napadnelo, že asketickým životem by mohl tento
probleu vyředit → jednodu noci odejde bez rozloučení
z palače jen v satech co měl na sobě

- žil velmi asketický až do svých 35 let, lež myšlelhan
→ zjišťuje, že se neposunul ani o kousiček

- v tento chvíli pochopil, že cesta k poznání neneče
ani bhodhitem, ani askesí (je třeba se tomuto vyhnout)
= br. Budhova střední cesta

- konec s asketizmem, vydává se na další cestu a
mudilaci skutečn dosilme sme odpovědi, ⇒

* v tomto momentě sestává
Buddha

na dšé myš opědia do nejbliž. místa o zde

prodáší své 1. setkání:

1. základní:

- základní věze
- již se nejedná o Siddhartha, ale je z něj Buddha
(český překlad: Buddha = probuzený)

Budhovo učení:

- ušlechtilí/vznešené pravdy (4), vyjadřuje podstatu Buddhovi cesty

1. lidský život je neštěstí / utrpení (pravda o utrpení)

- Buddhismus naučívá přemělování
- ~~absolutně~~ lidský život je tzv. sklame' údolí

2. pravda o příčině utrpení

- musíme neštěstí spočívat ve našim' myšl'kách pouhá'ch po tomto světě (člověk se myšl'kami zrozučl'ch fozi' po něčem z tohoto světa - materiální i duchovní [přátelství, láska])
- pravem' to značí nemědo masi

3. pravda o možnosti překonat utrpení

- člověk má možnost překonat své utrpení, svou duševnost po životě

4. pravda ^{o cestě} řešení k odstranění utrpení

- existuje Buddhova 8. delná' cesta, která vede k odstranění našeho utrpení

⇓
žádna' svata' místa, modlitby, nábo. texty - nic
žádní bohové, . . .

- budhismus je spíše etnicko-filozofická učení o cestě člověka a její změně

- budhismus vznikl jako protest / reakce ke státnímu učení brahmanů, přesto máco přebíhá (společné pojmy):

- SAMSARA (koloběh života, přemělování duší)
- KARMA (zákon odplaty, můžeme se mu a konkrétním danému životu vzepřít, přebít jej)
- DHARMA

- počátky budhismu. zdířevá moral samodej na Budhově cestě

Život Budhy:

- vznik budhismu (6. st. př. n. l.)

- Buddha (563 - 483 př. n. l.) ⇒ zřít ~~na~~ BOHET
v 566 - 486 - " -
v 624 - 544 - " -

- až do své smrti abdikoval a šířil své myšlenky

- když umřel měl jako nástupce - Buddha jej nepřijal

- mezi žáky vznikla řada otázek, řešení není jednoznačné

-eshody při řešení stády problémů probíhaly rozkol

mezi Budhovo následovníky - rozpad učení na několik

části (zadržovali se 2):

- některé učenci se domnívají že,

1) byt budhismu je práce na celý život

- druzí se představují, že člověk si musí vsi vydat sám

2) - druzí skupina máti, že si lidé mají na svůj pomáhat

- brdi že se může od ostatních lidí a společnosti izolovat

X rozkol, odloží mi le duto 2 proudů (v 1. st. př. n. l.) 4/8

- od 1) úzká cesta - HĪNAJĀNA (samozvaně THĒRAVĀDA, měli se jeťm označev' úzká cesta)
- od 2) široká cesta - MAHĀJĀNA

HĪNAJĀNA:

- Základem je mništví, mnišská obec - je třeba stát se Baellus. mničem
- Cílem je zde usilovně pracovat na své dokonalosti -> cílem je dožadunout prolnzem' a po surdi nechat svou duši vyžáunout do bez mětrí = NIRVĀNY (cílem je dosazem' NIRVĀNY)
- museli připeustit celou řadu změn:
 - o Budha si nepřál centrální místo, kde by mniši žili => není to možné (období dešťů, aj.), vznik center pro mniče, nakonec museli mniši žít v centrech brvale - zadržovali společnost (protože nesměli pracovat)
 - o Budha byl proti jakémkoli majetku (povolení oděv, jehla, nit, brůtra, míška na jídlo) a přijmout smí pouze jídlo (NE peníze) - ještě smel nit sítko na vodu (luxus) => vznik trvalých komunit => mniši museli vlastnit pozemky a obdělávat je (práce)
 - o vznikají řásemní pravidla na podpora Budhova učení
 - vznikají při vzniku komunit mničské (pravidla soužití)
 - 1. koš řádové disciplíny (VINAJA) PĪṬAKĀ
 - 2. koš Budhova učení (SŪTRA) PĪṬAKĀ
 - 3. koš

} základní kodex
 TRIPĪṬAKĀ
 (3. koše moudrosti)

Pozn. 1
 - koš kníh psaní na palmových listech ulečadani
 a koších

MAHAJANA:

- netke odlišnosti - nezžaduje opuštění občanského života
(nemusíte se stát mnichy), také označovány jako
laický buddhismus

- pouze ~~po~~ porodit spojena se zabitím v jsoa
nežádoucí (dříve také oblast financování - ~~po~~ brzy zmíněno)

- člověk by měl založit rodinu - rodina by měla
rychle stát novou podporou Buddhismu

- hlavní diference je cíl: ~~občanský~~

• cílem je získat probuzení, ale ne vynechat, naopak vrátit
se a pomáhat ostatním (sociálnost, sociální buddhismus)

• soucit ke všemu živému (lidé, živočišnost, rostliny)

• probuzení Mahajánovýho stupně je nazýváno **BODHISATTVA**
□ jeho duše by mohla po smrti vymanout do NIRVÁNY
□ tohoto se vzdá, dobrovolně se prací aby pomohl ostatním
(dnes 14. Dalajláma)

- propracovaný kosmologický ~~obraz~~ obraz světa

• mnohá úrovně nebesa (Buddha je zbožtěn jako nejvyšší)

• — — — — — pekla

- posvátné texty, četlike množství - z divoké šířky do
jemných zemi ⇒ spojování s domorodými nábož. ⇒
obohacování Mahajánového buddhismu

Budhova 8. dílná cesta:

- je třeba ji projít

- 8 fází které musí být prošty k dosažení probuzení

- ~~bože~~ postup do další fáze je podmíněna zvládnutím fáze předchozí

① Správné chápání

- doba, ve které ^{se} člověk sezna muje s Buddhismem učení

a zvažuje jestli má dost síly aby Budlu následoval

- odpověď ANO/NE

② Správné/práve myšlení

- ndroče nykroče má Budhovu cestu ⇒ odlo čení od všech vazeb kol do sme ta (majetek, rodina, přáteli)

③ Správná/práva řeč

- za č na me pra co vat na sme in z do ko na le ní

- mlu vi me po u ze, je li to ne by lo nu mu né

- od na u č í je me se ne ho du a st o va, dro jo o my sl o a v ý ř á d ř í en í
⇒ je d n o d u ch é, ja s m á ř í č

④ Správné jednání

- pr í je di 5 zá kl ad ní ch zá sa đ (podobní ~~10~~ des á te rn u ho ř í č í ž o u)

1) ne sa br í jet nic ž í ve ho (včetně rostlin)

2) ne li bat

3) ne br át st (nebral si nic, co nebylo darováno)

4) ne by ť ne cu dn ý

- H I N A J A N I = celibát

- M A H A J A N I = zřeknutí předmonásterského sexu, neuvolnění manželů

5) z ř e k o z p o ž i v á n í o m a m n y ch lá te k

⑤ pravé žití / správné žití - zkouška

- musíme sami sobě dokázat, že správně považujeme svoji věc
- u konce etapy sebezoběhového náboru

⑥ pravé snažení / usilování - zkouška

- zkouška vytrvalosti
- zvyk leduodit rychlou cestou (zastavení a otočení se zpátky na mýlou cestu)
- Buddha - tomto mýdíl nebezpečí - možný návrat k majetku, rodině (ukázka no vteck tahnoucích vůz kalamitou cestu, zastaví-li se již se nerozejde)

⑦ správná bdělost

- nová podoba cesty
- nalezení odpovědi na mých myšlenkách (samostatně)

⑧ správné soustředění

- pouze meditace
- dostavení probuzení $\xrightarrow{\text{SHORT}}$ NIVVANA (konec utrpení lid. života)

⇒ AD. BUDHISMUS

z Indie

- 9. st. př. n. l. Buddhis mus ryklacoval Hinduismus + 15. st. Islámem
 → oživení až ve 20. století

- Theravádský buddhismus (úzká cesta) - šířeni na Ceylon a V. Asie
 (Kambodža, Thajsko, Laos)
 • oblíbení odvětví

- Mahájánový - šířeni spíše na sever od Indie (Čína 50. n. l.)

• rozpad Číny na 2 části (důsledek hosp. krize)

⇒ rozmach Buddismu

o v Číně budh. vybraní řádu stali:

- zbožštění Budhy

- vznik písemných pramenů (mnoho textů)

- škola leněti morello řínce (sev. Čína)

□ základem učení 1. Budhovo kázání

- škola čisté země

□ do mi naje představou zbožštěného Budhy

□

... učení říká, že existuje neomečené světlo - bylo
 světo vybranější star. Budhovo pole

→ nejzřejmější svět: Čistá země

o odchození sem duše z mrtvých (něco jako
 křesťanský eden)

o svět bez útrap, bolesti, ...

o spolek zde bohové i lidé

o po spojení této mytologie s Mahájánovým uč.

dalo vzniknout představě, že duše, která

postupí do Čisté země má se nemusí

nikdy vracet do možného světa

opět a chce, může jako Bodhi satva

- Budha nikdy nechtěl říct co vlastně je Nirvána
- Škola Čisté země naopak popisuje Nirvánu velmi podrobně
(jde o kombinaci periodického chvění Čisté země a buddhistického Nirvány)
- Čistá země je dostupná každému, každý může přetvořit
zákon odpalů - podmínkou je komu dobrých skutků
 - o existují dodatky:
 - * meditacími techniky
 - * po ovládnutí medit. technik 7 dní / 7 nocí nepřetržitě
myslet na Buddhu
- šk. Čisté země je velmi oblíbená, některé publikace tvrdí, že nejrozšíř.
učení v Číně

Škola Mlčenlivé meditace (ČCHAN)

- meditacími praxe je nejhlubším základem
- zakladatel r. 520 buddhist. mnich BÓDHI DHARMA
- propagoval, že Buddhovo učení není možné sdělit slovy →
→ naši slova jsou nepřesná a nejasná → je nutné hledat
Buddhovo ^(myšlenky) napomínky a sobě samým prostředky kluštění
meditace
- žáci macičovali několika hodinovou i několika denní meditaci
- osvočení musí být spojeno s osobním prožitkem
- přesně podmínky této školy
 - o dlouhé meditace
 - o vyžadování učitele - každý žák má svého učitele,
kterému musí ~~...~~ ? poslušnosti
- velmi vyhledávána r. 6. st. proniká do Korei a nekr. ot. do
Japonska

- v Japonsku dostal(a) nové označení - Zenový buddhismus

(Zen, Zen buddhismus) Zen = mlčenlivá medit.
n sedě

- Zprvu velmi neg. vztah k ČCHAN buddhismu - klade moc
velký důraz k osobnímu rozvoji

- přesto se časem uchytil, vznik několika škol

① technika KOAN

- metoda, která co nejvíce vychytává proces osvětlení

- Zen učitelé tvrdí, že člověk disponuje 3 poznávacími:

a) smysly } dobažeme je ovládat
b) rozum

c) intuice - disp. touto formou poznání, ale nemůžeme ji
aktivně používat

- Koan učitelé odvrhují rozum a zapojují intuici

- k tomu se používají zvláštní hádanky / úlohy
(z vnějšího polehnutí jsou nesmyslné)

- např.: rozhovor uč. se žákem

~~Řekni mi jak bude zítřek~~ jak bude zítřek? jak bude zítřek?

jak vyndáš kůru z kůže?

- tato metoda do minulosti ne šla RINZAI

② ZAZEN metoda

- škola SŌTŌ (zen Sōtōzen)

- velmi pomalá, postupná cesta k osvětlení

- soustředí se na velmi dlouhé meditace n kolosoreu sedu

- vychází z předpokladu, že moudrost přich. zevnitř, postupně

(mudrost vedem' kvalif. učitele)

Budhismus v Tibetu

- jedna z nejvládnějších kapitol nář. dějin
- budhismus sem pronikl v 7. století (650 n. l. - Hi'ngaj'ua NEÚSPĚCH)
- drůla' ma: Mahajánový budhismus → rychlý úspěch (dobře zaplacen)
 - o možnost nřítbat pŕvř (kmenovř) domá'cího nář. bŕ. BŔNu

BŔNu

- měl 2 úrovnř
 - a) kněžský BŔNu - udržování kněžství pro Tibetské panovníky
 - b) šamanský BŔNu - propojení s pŕrodnřmi silami a dušky pŕstřednickřm šamani (hlavnř neřon)
- mahajánový bud. rozdělen podle úrovnř BŔNu
 - a) mniřský budhismus
 - b) lid. tibetský budhismus
- od. a) spojení elementů Mahajánuy, Hi'ngaj'uy a kněžského BŔNu
- od. b) stále děl. ře šamani, mnoho pŕř. bořstev

křstŕteru' tibetský' budhismus (převážně mužská zřeritost)

- plni řadu funkcí

1) myšlovně - nářlovací (základní nářloví, bŕa' 3 roky, od 8. let)
- nauč se psát, číst, počítat, odřikovat nář. texty a disciplína

2) mniř = řalma

- přerazuje nář. myřku, memorovat řasařilých budhist. textů
- pokud myřbŕe 9 let → může být myřnřem a pŕracovat
ne o malá'le o osřicení

- neřbŕe odesřou a pŕř. mezi řicem jako řeické řŕndŕe' 4/5

DN

- tibetský budhismus je nejednotný
- asi 4 školy, každá má svého představitele
- jedna z těchto škol má jako představitele Dalajlamu.

Budhismus diamantové cesty

- také znám jako: Tantrický budhismus (VADŽRANA)
- rozporý odbořm'eu? o původu (vznik) tohoto směru
 - Indie (3. odnož Budhova učení)
 - ~~MAITREJA~~ → Tib. budhismus
- jde o snahu velmi rychle dojít k probuzení (využívá se všech energií, které má tělo oči, sluch, smet) - jábys' si obral parazitemal'ni

TANTRA = soabr powček o kleri se učení opira'

MANTRA = pronášeui' mag. slabik nebo měřicek (např. ~~OM~~)
(př. věty: OHM HANI PADME HUM)

- pronášeui'm těchto mag. měřicek se koncentruje úsilí žoka a přit. se mag. síli okolního světa

MANDALA - ? obrázce, kleri budh. mniši vytrářejí z obarveného pe'sku (prací, namalované) → po dokončení se rozmetá do okolí (náznak pomijivosti něci tohoto světa)

Pozn.:

Budhismus se k osv. máb. nechová jako ke konkurenci.

napr. Japonsko Šinto (cesta bohu) ⇒ Japouci využívají 2 náb.

- nemá kněžstvo
- učitelé řádu božstev

Budhismus - vězení malb., smutná situace

Šinto - svateční malb. (narození, svatby, ...)